

Beszámoló a DAB közgyűléséről

Az MTA Debreceni Területi Bizottsága (DAB) 1997. február 5-én Debrecenben a DAB székházában tartotta 1997. évi közgyűlést, melyen részt vett és felszólalt Glatz Ferenc, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke. Dr. Rák Kálmán orvosprofesszor, a DAB alelnöke nyitotta meg és vezette az ülést. Az első percek a komolyzenéé voltak: Papp Sándor gitárművész egyik jeles tanítványa játszott el két Bach-tételt. (Maga a művész ugyanis betegsége miatt nem tudott jelen lenni.)

Az első napirendi pont Berényi Dénes akadémikusnak, a DAB elnökének beszámolója volt az elmúlt 1996-os esztendőről. A következők hangzottak el:

A DAB kéthetenként vezetőségi ülést tart, melyek közül egyik-másik kihelyezett a régióban (Szolnok, Nyíregyháza) megtartott ülés. Az múlt évben nagy súlyt helyeztek Kelet-Magyarország problémáinak megoldására. Sikeres magyarok külföldön c. rendezvénysorozat alkalmából Debrecenbe látogatott dr. Teller Ede. Félévenként megbeszélések történnek a rektorokkal, önkormányzati vezetőkkel. (Ez utóbbi keretében nemrég Berényi Dénes akadémikus delegáció élén találkozott Várhegyi Attilával, Szolnok megyei jogú város polgármesterével.) A bizottság évenként pályázatokat ír ki, melynek díjkiosztó ünnepe a közgyűlésen zajlott le. A médiákkal való kapcsolat jó, amit az is bizonyít, hogy a DAB 1996-ban megtartott, több mint kétszáz rendezvényét több ezres közönség látogatta.

Mik a jövő tervei? Ami bevált, azt folytatni kell. Ezen kívül meg kívánják szervezni a vezető kutatók regionális tanácskozását.

A hozzászólások közül dr. Glatz Ferencnek, az akadémia elnökének beszédét ismeretem. Az elnök bírálta a társadalmi berendezkedés ágazat-túlsúlyos voltát. Ehelyett a „régioorientáltság” fontosságát kell hangsúlyozni, hiszen ez a 15 milliós nemzet és a 10 milliós állampolgári közösség érdeke. A „globalizálódás” időszakát éljük, melyben a Magyarországot ért kihívások hasonlóak ahhoz, amit a múlt században a reformkor idején élt át a nemzet. A különbség mindössze

az, hogy akkor voltak a népet vezető karizmatikus egyéniségek, míg ma ezeket — Glatz Ferenc szerint — a politikai életben nem találjuk meg. Az a véleménye, hogy a magyar tudományos elit alkalmas arra, hogy ezt a vezető szerepet ellássa. Kifejtette: nemzeti tudomány ugyan nincs, de a tudománynak kell hogy legyen nemzeti funkciója. Szólt az akadémia belső reformjáról is. Ezt az teszi szükségessé, hogy az állami támogatás megcsappant, így az akadémiai intézeteknek ki kell lépniük a „piacra”, hogy eltarthassák magukat. A kilátások nem rosszak, hiszen a tőke nemcsak az anyagi, hanem a szellemi infrastruktúrát is keresi. Minden tudósnak meg kell keresnie tudományának társadalmi kihatásait.

Glatz Ferenc nagy tetszést aratott hozzászólása után Berényi Dénes kiténtetéseket adott át. Majd Tamás Attila a DAB alelnöke a bizottság pályázatainak eredményeit tette közzé. Jász-Nagykun-Szolnok megyéből a következők részesülnek kutatási támogatásban: Tiszai Lajos, Tóth Albert és Timár Antal.

Befejezéstül Beck Mihály, az MTA tagja A fullerének felfedezése és jelentősége címmel tartott előadást. Nem kis humorral fűszerezett előadásából megtudhattuk, hogy a fullerének a világűrűből a Földre pattant szénmolekulák, parányi futballabdák, melyek nagyságukban úgy aránylanak a futballabdához, mit ahogy a futballabda aránylik a földgolyóhoz. Meglehetősen stabilnak látszó képződmények, így egy új iparág kiindulópontjai lehetnek. Így indult diadalútjára a benzol-gyűrű is valamikor a múlt század közepén. Nem hiába tartottak az angol felsőház „nemes urai” épületes vitát a parlamentben a fullerének esetleges jövőbeli alkalmazhatóságáról. Beck professzor szó szerint idézte a nemes urak nem éppen szakértő megjegyzéseit, melyek nem egyszer hangos tetszésnyilvánításra készítette a jelenlevőket. Nem véletlen tehát, hogy dr. Rák Kálmán alelnökünk a „nemes uraim” megszólítással zárta be a közgyűlést.

Ezek után Fátyol Zoltán festőművész tárlatát tekinthették meg, melyet Láng Eszter, a DAB szakitkára kalauzolt. A közgyűlés kötetlen beszélgetéssel fejeződött be.

dr. Gelléri Dezső